

استاندارد حسابرسی 220
کنترل کیفیت حسابرسی اطلاعات مالی تاریخی
(تجدید نظر شده 1386)

فهرست مندرجات

بند	کلیات
1.4	تعاریف
5	مسئولیت‌های مرتبط با کیفیت حسابرسی
6-7	الزامات اخلاقی
8-13	پذیرش و تداوم رابطه با صاحبکار و کارهای حسابرسی ویژه
14-18	تعیین گروه حسابرسی
19-20	انجام کار
21-40	نظارت
41-42	تاریخ اجرا
43	

این استاندارد باید همراه با استاندارد حسابرسی 200 "اهداف کلی حسابرس مستقل و انجام حسابرسی طبق استانداردهای حسابرسی" مطالعه شود.

استاندارد حسابرسی 220

کنترل کیفیت حسابرسی اطلاعات مالی تاریخی

(تجدید نظر شده 1386)

کلیات

1. هدف این استاندارد، ارائه استانداردها و راهنماییهای لازم درباره مسئولیتهای مشخص کارکنان مؤسسه حسابرسی در مورد روشهای کنترل کیفیت حسابرسی اطلاعات مالی تاریخی (شامل حسابرسی صورتهای مالی) است. این استاندارد لازم است با بخشهای "الف" و "ب" آیین رفتار حرفه‌ای (نشریه 123) مطالعه شود.
2. گروه حسابرسی باید روشهای کنترل کیفیت قابل اجرا در مورد هر کار حسابرسی را اجرا کند.
3. هر مؤسسه حسابرسی مکلف به استقرار یک سیستم کنترل کیفیت طراحی شده برای کسب اطمینان معقول از این موضوع است که مؤسسه و کارکنان آن، الزامات استانداردهای حرفه‌ای و قانونی و مقرراتی را رعایت می‌کنند و گزارشهای حسابرسی، مناسب شرایط موجود توسط مؤسسه یا مدیر مسئول کار صادر می‌شود.
4. گروه حسابرسی:

الف - روشهای کنترل کیفیت قابل اجرا در کار حسابرسی را اجرا می‌کند.
ب - اطلاعات مرتبط را در اختیار مؤسسه قرار می‌دهد تا امکان اجرای بخش مربوط به استقلال در سیستم کنترل کیفیت مؤسسه، فراهم شود.
پ - می‌تواند به سیستمهای مؤسسه اعتماد کند (برای مثال، در ارتباط با تواناییها و صلاحیت کارکنان از طریق استخدام و آموزشهای رسمی، استقلال از طریق گردآوری و اطلاع‌رسانی اطلاعات مربوط به استقلال، برقراری روابط با صاحبکار از طریق سیستمهای پذیرش و حفظ صاحبکار؛ و پایبندی به الزامات قانونی و مقرراتی از طریق فرآیندهای نظارتی)، مگر این که اطلاعات ارائه شده توسط مؤسسه یا سایرین، برخورد دیگری را ایجاب کند.

تعاریف

5. در استانداردهای حسابرسی، اصطلاحات زیر با معانی مشخص شده برای آنها بکار رفته است:
الف - مدیر مسئول کار - شریک یا فرد دیگری در مؤسسه، دارای مجوز حرفه‌ای یا قانونی مربوط، که مسئول یک کار حسابرسی و اجرای آن و گزارش حسابرسی صادره از طرف مؤسسه است.
ب - "بررسی کنترل کیفیت کار حسابرسی" - فرآیند طراحی شده برای امکان پذیر ساختن ارزیابی بی‌طرفانه (پیش از صدور گزارش حسابرسی) قضاوت‌های عمده‌ای که گروه حسابرسی به عمل آورده و نتایجی که برای تهیه گزارش حسابرسی، به آن دست یافته است.
پ - "بررسی کننده کنترل کیفیت کار حسابرسی" - شریک، فرد دیگری در مؤسسه، فرد برون‌سازمانی واجد شرایط یا گروهی از این گونه افراد، با تجربه و اختیار کافی و مناسب برای ارزیابی بی‌طرفانه (پیش از صدور گزارش حسابرسی) قضاوت‌های عمده به عمل آمده توسط گروه حسابرسی و نتایجی که برای تهیه گزارش حسابرسی، به آن دست یافته‌اند.
ت - "گروه حسابرسی" - همه افراد اجراکننده یک کار حسابرسی، شامل کارشناسان طرف قرارداد مؤسسه در ارتباط با آن کار حسابرسی.
ث - "مؤسسه حسابرسی" - یک شاغل انفرادی و سازمان یا مؤسسه‌ای متشکل از حسابداران رسمی که عهده دار انجام حسابرسی می‌باشد.
ج - "بازبینی" - روشهای طراحی شده برای فراهم کردن شواهدی از رعایت سیاستها و روشهای کنترل کیفیت مؤسسه توسط گروه حسابرسی در ارتباط با کار حسابرسی تکمیل شده.
چ - "نظارت" - فرآیند بررسی و ارزیابی مستمر سیستم کنترل کیفیت مؤسسه، شامل بازبینی متناوب موارد انتخابی از کارهای تکمیل شده، که برای قادر ساختن مؤسسه به کسب اطمینان معقول از اجرای اثربخش سیستم کنترل کیفیت آن، طراحی شده است.
ح - "شریک" - هر عضو جامعه حسابداران رسمی ایران که به طور تمام وقت منحصراً در یک مؤسسه به کار حرفه‌ای اشتغال داشته و در مقابل فعالیتهای مؤسسه و اشخاص ثالث مسئولیت تضامنی دارد.
خ - "کارکنان" - شرکا و سایر افراد حرفه‌ای مؤسسه شامل کارشناسانی که در استخدام مؤسسه هستند.
د - "استانداردهای حرفه‌ای" - استانداردهای حسابرسی و الزامات اخلاقی مربوط، به شرح مندرج در آیین رفتار حرفه‌ای.
ذ - "اطمینان معقول" - در این بخش، سطح اطمینانی بالا اما نه مطلق.
ر - "فرد برون سازمانی واجد شرایط" - فردی خارج از مؤسسه با تواناییها و صلاحیتی در حد مدیر مسئول کار؛ برای مثال، شریک یک مؤسسه دیگر یا افراد حرفه‌ای مسئول کنترل کیفیت در جامعه حسابداران رسمی ایران.

مسئولیتهای مرتبط با کیفیت حسابرسی

6. مدیر مسئول کار باید مسئولیت کیفیت هر کار حسابرسی محول شده به وی را بپذیرد.
7. مدیر مسئول کار در همه مراحل کار حسابرسی الگویی را در باره کیفیت حسابرسی برای سایر اعضای گروه تدوین می‌کند. این الگو، معمولاً از طریق اقدامات مدیر مسئول کار و پیامهای مناسب وی به اعضای گروه ارائه می‌شود. این گونه اقدامات و پیامها به موارد زیر تأکید دارد:

استاندارد حسابرسی 220

کنترل کیفیت حسابرسی اطلاعات مالی تاریخی

(تجدید نظر شده 1386)

- الف - اهمیت اجرای کار طبق الزامات استانداردهای حرفه‌ای، قانونی و مقرراتی.
- ب - اهمیت رعایت سیاستها و روشهای کنترل کیفیت مؤسسه متناسب با شرایط کار.
- پ - اهمیت صدور گزارش حسابرس، مناسب شرایط موجود.
- ت - این واقعیت که کیفیت، برای انجام کار حسابرسی، اساسی است.

الزامات اخلاقی

8. مدیر مسئول کار باید رعایت الزامات اخلاقی توسط اعضای گروه را ارزیابی کند.
9. الزامات اخلاقی مربوط به کارهای حسابرسی معمولاً دربرگیرنده قسمتهای "الف" و "ب" آیین رفتار حرفه‌ای است که بیشتر جنبه بازدارنده دارد. طبق آیین رفتار حرفه‌ای، اصول اساسی اخلاق حرفه‌ای به شرح زیر است:
  - الف - درستکاری.
  - ب - بی طرفی.
  - پ - صلاحیت و مراقبت حرفه‌ای.
  - ت - رازداری.
  - ث - رفتار حرفه‌ای.
10. مدیر مسئول کار همواره نسبت به عدم رعایت الزامات اخلاقی، هشیار است. پرس و جو و گفتگو در باره موضوعات اخلاقی بین مدیر مسئول کار و سایر اعضای گروه حسابرسی در طول اجرای کار حسابرسی و حسب ضرورت رخ می‌دهد. چنانچه مدیر مسئول کار از طریق سیستمهای مؤسسه یا به هر طریق دیگر، به این نتیجه برسد که اعضای گروه حسابرسی الزامات اخلاقی را رعایت نکرده‌اند، لازم است از طریق مشورت با سایر افراد ذیصلاح در مؤسسه، اقدام مناسب را تعیین کند.
11. مدیر مسئول کار و، در صورت اقتضا، سایر اعضای گروه حسابرسی، موضوعات شناسایی شده و چگونگی حل و فصل آنها را مستند می‌کنند.

استقلال

12. مدیر مسئول کار باید در مورد رعایت شدن یا نشدن الزامات استقلال مربوط به کار حسابرسی نتیجه گیری کند. وی برای این کار باید موارد زیر را انجام دهد:
  - الف - کسب اطلاعات مربوط از مؤسسه برای شناسایی و ارزیابی شرایط و روابطی که استقلال را تهدید می‌کند.
  - ب - ارزیابی اطلاعات مربوط به هر گونه تخطی از سیاستها و روشهای استقلال مؤسسه، در صورت وجود، برای تعیین مواردی که استقلال مربوط به کار حسابرسی را تهدید می‌کند.
  - پ - انجام اقدامات مناسب برای رفع این گونه تهدیدات یا کاهش آنها به سطح پایین قابل پذیرش از طریق تدابیر ایمنی. مدیر مسئول کار باید هر گونه ناکامی در حل مشکل را برای اقدام مناسب، هر چه زودتر به مؤسسه گزارش کند.
  - ت - مستندسازی نتیجه گیریهای مربوط به استقلال و هر گونه مذاکرات مربوط با مؤسسه به عنوان پشتوانه این نتیجه گیریها.
13. مدیر مسئول کار ممکن است در رابطه با استقلال مربوط به کار حسابرسی تهدیدی را شناسایی کند که تدابیر ایمنی نتواند آن را از بین ببرد یا به سطح پایین قابل پذیرش کاهش دهد. در این گونه موارد، مدیر مسئول کار برای تعیین اقدامات مناسب (که می‌تواند شامل از بین بردن عوامل ایجاد کننده تهدید یا کناره گیری از کار حسابرسی باشد) با افراد ذیصلاح در مؤسسه مشورت می‌کند. این مشاوره و نتایج آن باید مستند شود.

پذیرش و تداوم رابطه با صاحبکار و کارهای حسابرسی ویژه

14. مدیر مسئول کار باید متقاعد شود که روشهای مناسبی برای پذیرش و تداوم رابطه با صاحبکار و کارهای حسابرسی ویژه اجرا شده و نتایج به دست آمده، مناسب می‌باشد و مستند شده است.
15. فرآیند تصمیم گیری در باره پذیرش یا تداوم کار حسابرسی ممکن است توسط مدیر مسئول کار شروع نشده باشد. با این وجود، مدیر مسئول کار تعیین می‌کند که آیا آخرین تصمیم اتخاذ شده هنوز مناسب است یا خیر.
16. پذیرش و تداوم رابطه با صاحبکار و کارهای حسابرسی ویژه شامل ارزیابی موارد زیر است:
  - صداقت مالکین عمده، هیئت مدیره و مدیران اجرایی اصلی.
  - صلاحیت گروه حسابرسی برای اجرای کار و دارا بودن زمان و منابع لازم.
  - امکان رعایت الزامات اخلاقی توسط مؤسسه و گروه حسابرسی.چنانچه با ارزیابی موارد بالا مسائلی مشخص شود، گروه حسابرسی مشورتهای مناسب مقرر در بندهای 30 تا 33 را به عمل می‌آورد و چگونگی حل و فصل آن را مستند می‌کند.
17. تصمیم گیری درباره تداوم رابطه با یک صاحبکار، شامل بررسی مسائل عمده پیش آمده در جریان کار حسابرسی جاری یا قبلی و پیامد

استاندارد حسابرسی 220

کنترل کیفیت حسابرسی اطلاعات مالی تاریخی

(تجدید نظر شده 1386)

آن بر تداوم رابطه است. برای مثال، صاحبکاری ممکن است به توسعه فعالیتهای تجاری خود در زمینه‌ای پرداخته باشد که مؤسسه شناخت یا تجربه لازم را از آن ندارد.

18. چنانچه مدیر مسئول کار به اطلاعاتی دست یابد که در صورت دسترسی زودتر به آن، مؤسسه از پذیرش کار حسابرسی مربوط خودداری می‌کند باید آن اطلاعات را هرچه زودتر به مؤسسه گزارش کند تا مؤسسه و مدیر مسئول کار بتوانند اقدامات لازم را به عمل آورند.

تعیین گروه حسابرسی

19. مدیر مسئول کار باید متقاعد شود که گروه حسابرسی در مجموع، تواناییها، صلاحیت و زمان لازم برای اجرای کار حسابرسی را طبق الزامات استانداردهای حرفه‌ای، قانونی و مقرراتی دارد و قادر به صدور گزارش حسابرس، مناسب شرایط موجود، می‌باشد.

20. تواناییها و صلاحیت موردانتظار از گروه حسابرسی به شرح زیر است:

- شناخت و تجربه عملی از کارهای حسابرسی با ماهیت و پیچیدگی مشابه از طریق آموزش مناسب و مشارکت.
- شناخت از الزامات استانداردهای حرفه‌ای، قانونی و مقرراتی.
- دانش فنی مناسب، شامل دانش فناوری اطلاعات مربوط.
- شناخت از صنعت مربوط به فعالیت صاحبکار.
- توان اعمال قضاوت حرفه‌ای.
- شناخت از سیاستها و روشهای کنترل کیفیت مؤسسه.

انجام کار

21. مدیر مسئول کار باید مسئولیت هدایت، سرپرستی و اجرای کار حسابرسی را طبق الزامات استانداردهای حرفه‌ای، قانونی و مقرراتی و مناسب بودن گزارش حسابرس در شرایط موجود، به عهده گیرد.

22. مدیر مسئول کار، با آگاه کردن اعضای گروه از موارد زیر، کار حسابرسی را هدایت می‌کند:

- الف - مسئولیتهای آنان.
- ب - ماهیت فعالیت تجاری واحد مورد رسیدگی.
- پ - موضوعات مرتبط با خطر.
- ت - مشکلاتی که ممکن است پدید آید.
- ث - رویکرد تفصیلی انجام کار.

مسئولیتهای گروه حسابرسی شامل حفظ بیطرفی، سطح مناسبی از تردید حرفه‌ای و اجرای کار واگذار شده به آنان طبق اصل مراقبت حرفه‌ای است. اعضای گروه حسابرسی بهتر است پرسشهای خود را از اعضای با تجربه‌تر گروه پیرسند؛ بدین ترتیب، گفتگوی مناسبتری بین اعضای گروه به وجود می‌آید.

23. شناخت همه اعضای گروه حسابرسی از اهداف کار مورد اجرا توسط آنان، حایز اهمیت است. کار گروهی و آموزش مناسب برای کمک به اعضای کم تجربه‌تر گروه حسابرسی در جهت کسب شناختی روشن از اهداف کار واگذار شده، ضروری است.

24. سرپرستی شامل موارد زیر است:

- پیگیری پیشرفت کار حسابرسی.
- ارزیابی تواناییها و صلاحیت هر یک از افراد گروه حسابرسی، داشتن زمان کافی توسط هر یک از آنان برای انجام کار خود، شناخت آنان از وظایف محوله و اجرای کار طبق رویکرد برنامه ریزی شده.
- توجه به مسائل عمده پدید آمده در جریان کار حسابرسی، ارزیابی اهمیت آنها و تعدیل رویکرد برنامه ریزی شده به گونه‌ای مناسب.
- شناسایی موضوعاتی که به مشورت یا بررسی توسط اعضای با تجربه‌تر گروه حسابرسی نیاز دارد.

25. مسئولیتهای بررسی بر این مبنا تعیین می‌شود که اعضای با تجربه‌تر گروه، شامل مدیر مسئول کار، کار انجام شده توسط اعضای کم تجربه‌تر گروه را بررسی کنند. بررسی کنندگان، موارد زیر را ارزیابی می‌کنند:

- الف - انجام شدن کار طبق الزامات استانداردهای حرفه‌ای، قانونی و مقرراتی.
- ب - مشخص شدن موضوعات عمده مستلزم بررسی بیشتر.
- پ - انجام شدن مشورتهای مناسب و مستند کردن و اجرای نتایج مشورتهای.
- ت - ضرورت تجدید نظر در ماهیت، زمانبندی اجرا و میزان کار اجرا شده.

استاندارد حسابرسی 220

کنترل کیفیت حسابرسی اطلاعات مالی تاریخی

(تجدید نظر شده 1386)

- ث - پشتیبانی کار انجام شده از نتایج به دست آمده و مستند شدن آن به گونه‌ای مناسب.
- ج - کافی و مناسب بودن شواهد کسب شده برای پشتیبانی از گزارش حسابرس.
- چ - دستیابی به اهداف روشهای انجام کار حسابرسی.
26. مدیر مسئول کار، پیش از صدور گزارش حسابرس، از طریق بررسی مستندات حسابرسی و گفتگو با گروه حسابرسی باید متقاعد شود که شواهد حسابرسی کافی و مناسب برای پشتیبانی از نتایج به دست آمده و صدور گزارش حسابرس، کسب شده است.
27. مدیر مسئول کار، بررسیهای خود را به موقع و در مقاطع مناسب اجرای کار انجام می‌دهد. این امر سبب می‌شود که موضوعات عمده، در حد رضایت مدیر مسئول کار و پیش از صدور گزارش حل و فصل گردد. این بررسیها، زمینه‌های مهم قضوتی، به ویژه موضوعات پیچیده یا بحث انگیز شناسایی شده در جریان کار حسابرسی، خطرهای عمده و سایر زمینه‌هایی را در بر می‌گیرد که مدیر مسئول کار آنها را با اهمیت تشخیص دهد. مدیر مسئول کار لازم نیست همه مستندات حسابرسی را بررسی کند، اما میزان و زمان بررسیها را مستند می‌کند. مسائل ناشی از بررسیها لازم است در حد رضایت مدیر مسئول کار حل و فصل شود.
28. چنانچه در جریان کار حسابرسی مدیر مسئول کار تغییر کند، مدیر جدید، کارهای انجام شده تا تاریخ تغییر را بررسی می‌کند. مدیر جدید مسئول کار، روشهای بررسی را به اندازه‌ای اجرا می‌کند که برای اطمینان از برنامه ریزی و اجرای کار انجام شده تا تاریخ بررسی بر طبق الزامات استانداردهای حرفه‌ای، قانونی و مقرراتی کافی باشد.
29. در مواردی که بیش از یک مدیر، مسئولیت یک کار حسابرسی را به عهده دارند، روشن بودن مسئولیتهای هر مدیر و درک آن توسط هر یک از اعضای گروه حسابرسی، حائز اهمیت است.

مشاوره

30. مدیر مسئول کار باید:
- الف - مسئولیت انجام مشورت مناسب توسط گروه حسابرسی درباره موضوعات پیچیده و بحث انگیز را به عهده داشته باشد.
- ب - متقاعد شود که اعضای گروه حسابرسی در جریان کار حسابرسی، با یکدیگر و سایرین در سطوح مناسب، درون یا برون مؤسسه، مشورت لازم را به عمل آورده‌اند.
- پ - متقاعد شود که ماهیت، حدود و نتایج ناشی از این گونه مشورتها مستند شده و مورد تأیید طرف مشاوره قرار گرفته است.
- ت - مشخص کند که نتایج ناشی از مشورتها اجرا شده است.
31. مشورت اثربخش با سایر کارشناسان مستلزم این است که همه حقایق مربوط، به آنها اطلاع داده شود تا بتوانند در باره موضوعات فنی، اخلاقی یا غیره، آگاهانه اظهار نظر کنند. در صورت لزوم، گروه حسابرسی با افراد دارای دانش، سابق و تجربه مناسب در درون یا برون مؤسسه، مشورت می‌کند. نتیجه ناشی از مشورتها به گونه‌ای مناسب مستند و اجرا می‌شود.
32. مشورت گروه حسابرسی با افراد خارج از مؤسسه، گاه ضرورت می‌یابد؛ برای مثال، در مواردی که مؤسسه فاقد کارشناس ذیصلاح است. گروه حسابرسی می‌تواند از خدمات مشاوره‌ای سایر مؤسسات و مراجع حرفه‌ای یا قانونی استفاده کند.
33. مشورت با سایر کارشناسان در باره موضوعات پیچیده یا بحث انگیز، از طریق تأیید توسط مشورت کننده و مشاور مستند می‌شود. این مستند سازی چنان کامل و تفصیلی است که امکان درک موارد زیر فراهم می‌شود:
- الف - موضوع مورد مشورت.
- ب - نتایج مشورت، شامل هر نوع تصمیمات اتخاذ شده، مبنای آن تصمیمات و چگونگی اجرای آنها.

اختلاف نظر

34. در مواردی که بین اعضای گروه حسابرسی و افراد طرف مشورت و، در موارد مربوط، بین مدیر مسئول کار و بررسی‌کننده کنترل کیفیت کار حسابرسی، اختلاف نظر باشد، گروه حسابرسی باید در برخورد با نظرهای متفاوت و حل و فصل آنها از سیاستها و روشهای مؤسسه پیروی کند.
35. در صورت لزوم، مدیر مسئول کار به اعضای گروه حسابرسی اطلاع می‌دهد که آنها می‌توانند موضوعات مورد اختلاف نظر را به گونه‌ای مناسب و بدون نگرانی از پیامد آن به اطلاع مدیر مسئول کار یا سایر افراد درون مؤسسه برسانند.

بررسی کنترل کیفیت کار حسابرسی

36. مدیر مسئول کار برای حسابرسی صورتهای مالی شرکتی که اوراق بهادار آنها به عموم عرضه شده است باید:
- الف - مشخص کند که یک بررسی‌کننده کنترل کیفیت کار حسابرسی انتخاب شده است.
- ب - موضوعات عمده مشخص شده در جریان کار حسابرسی، شامل موارد شناسایی شده در جریان بررسی کنترل کیفیت کار حسابرسی را با بررسی‌کننده کنترل کیفیت، مورد بحث قرار دهد.

استاندارد حسابرسی 220

کنترل کیفیت حسابرسی اطلاعات مالی تاریخی

(تجدید نظر شده 1386)

- پ - گزارش حسابرس را تا زمان تکمیل بررسی کنترل کیفیت کار حسابرسی صادر نکند. در مورد سایر کارهای حسابرسی که بررسی کنترل کیفیت انجام می‌شود، مدیر مسئول کار الزامات مقرر در بندهای "الف" و "پ" را رعایت می‌کند.
37. در مواردی که در زمان شروع کار حسابرسی، بررسی کنترل کیفیت ضرورت نداشته است، مدیر مسئول کار می‌داند که تغییر در شرایط ممکن است این گونه بررسی را ضروری سازد.
38. **بررسی کنترل کیفیت کار حسابرسی باید شامل ارزیابی بی‌طرفانه موارد زیر باشد:**
- الف - قضاوت‌های عمده به عمل آمده توسط گروه حسابرسی.**
- ب - نتایج به دست آمده برای تهیه گزارش حسابرس.**
39. بررسی کنترل کیفیت کار حسابرسی معمولاً حاوی گفتگو با مدیر مسئول کار، بررسی اطلاعات مالی و گزارش حسابرس و، به ویژه، بررسی مناسب بودن گزارش حسابرس است. این کار شامل بررسی مستندات حسابرسی انتخاب شده درباره قضاوت‌های عمده به عمل آمده توسط گروه حسابرسی و نتایجی که آنها به دست آورده‌اند نیز می‌باشد. میزان رسیدگی، به پیچیدگی کار حسابرسی و خطر احتمال مناسب نبودن گزارش حسابرس در شرایط موجود، بستگی دارد. انجام بررسی، مسئولیت‌های مدیر مسئول کار را کاهش نمی‌دهد.
40. بررسی کنترل کیفیت کار حسابرسی در مورد حسابرسی صورتهای مالی شرکت‌هایی که اوراق بهادار آنها به عموم عرضه شده است شامل توجه به موارد زیر می‌باشد:
- ارزیابی استقلال مؤسسه در ارتباط با هر کار حسابرسی توسط گروه حسابرسی.
  - خطرهای عمده شناسایی شده در جریان کار حسابرسی (طبق استاندارد 315¹) و برخورد با آن خطرها (طبق استاندارد 330²)، شامل برآورد گروه حسابرسی از خطر تقلب و برخورد با آن.
  - قضاوت‌های به عمل آمده، به ویژه در ارتباط با اهمیت و خطرهای عمده.
  - انجام مشورت مناسب در مورد موضوعات حاوی اختلاف نظر یا سایر موضوعات پیچیده یا بحث‌انگیز و نتایج به دست آمده از این مشورتها.
  - میزان اهمیت و چگونگی حل و فصل تحریف‌های اصلاح شده و نشده شناسایی شده در جریان حسابرسی.
  - موضوعاتی که لازم است به اطلاع مدیران اجرایی و هیئت مدیره و، در موارد مقتضی، سایر اشخاص مانند مراجع قانونی برسد.
  - این که آیا مستندات انتخاب شده برای بررسی، کار انجام شده در ارتباط با قضاوت‌های عمده را منعکس و نتایج به دست آمده را پشتیبانی می‌کند یا خیر.
  - مناسب بودن گزارش حسابرس برای صدور.
- بررسی کنترل کیفیت کار حسابرسی در مورد حسابرسی اطلاعات مالی تاریخی، غیر از حسابرسی صورتهای مالی شرکت‌هایی که اوراق بهادار آنها به عموم عرضه شده، ممکن است، شامل بعضی یا همه این موارد باشد.

نظارت

41. مؤسسه ملزم است به منظور کسب اطمینان معقول نسبت به مربوط، مناسب و اثربخش بودن سیاستها و روشهای مرتبط با سیستم کنترل کیفیت و همچنین اجرای آن در عمل، سیاستها و روشهای لازم را برقرار کند. مدیر مسئول کار نتایج فرایند نظارت را که در آخرین بخشنامه‌های صادر شده توسط مؤسسه منعکس گردیده است مورد توجه قرار می‌دهد. مدیر مسئول کار موارد زیر را بررسی می‌کند:
- الف - احتمال تأثیر نارساییهای مندرج در بخشنامه‌ها بر کار حسابرسی.
- ب - کافی بودن معیارهای بکار گرفته شده توسط مؤسسه برای اصلاح شرایط در مورد حسابرسی مربوط.
42. یک نارسایی در سیستم کنترل کیفیت مؤسسه لزوماً نشان دهنده این نیست که یک کار حسابرسی طبق الزامات استانداردهای حرفه‌ای، قانونی و مقرراتی انجام نشده یا گزارش حسابرس، مناسب نبوده است.

تاریخ اجرا

43. این استاندارد برای حسابرسی صورتهای مالی که دوره مالی آن از اول فروردین 1386 و پس از آن شروع می‌شود، لازم الاجراست.

1. استاندارد حسابرسی 315، "تشخیص و ارزیابی خطرهای تحریف با اهمیت از طریق شناخت واحد تجاری و محیط آن (تجدید نظر شده 1393)"

2. استاندارد حسابرسی 330، "برخوردهای حسابرس با خطرهای ارزیابی شده (تجدید نظر شده 1393)"